

Проміжна робота

8 клас, ІІ семестр

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Загальна характеристика роботи

Структура роботи

Діагностична робота складається з 10 завдань про діяльність гетьмана Івана Мазепи, що об'єднані ситуативною рамкою.

Час виконання

Загальний час: 45 хв.

Групи результатів за свідоцтвом досягнень (відповідно до ДСБСО 2020)

- ГІО1: Орієнтується в історичному часі й просторі
- ГІО2: Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту
- ГІО3: Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію

Максимальна кількість балів

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **32 «сирі» бали**:

Різновиди завдань у роботі

Різновид	№ завдання	Оцінювання
Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1, 4, 5.3, 7.1, 8.2	Кожне завдання оцінюється за принципом «все або нічого»: 1 бал за правильну відповідь, 0 балів – за неправильну або її відсутність.
Завдання на встановлення послідовності	2	Оцінюється в 0, 1, 2 або 3 бали: 3 бали – повна послідовність; 2 бали – правильно перша й остання подія; 1 бал – правильно перша АБО остання подія; 0 балів – інше.
Завдання на встановлення відповідності	3	Оцінюється в 0, 1, 2 або 3 бали: по 1 балу за кожну правильну відповідність (до 3 балів максимально).
Завдання з короткою відкритою відповіддю	5.2, 5.4, 6, 8.1, 8.3	Оцінюються за деталізованими критеріями / ключем (див. нижче).
Завдання з розгорнутою відповіддю	5.5, 10	Оцінюються за деталізованими рубриками (див. нижче).
Практичне завдання	9	Оцінюється за деталізованими критеріями (див. нижче).

Критерії оцінювання завдань відкритого типу

Критерії оцінювання завдань відкритого типу та практичного завдання

Завдання 5. Свідчення очевидця (Максимум: 8 балів)

Орієнтир

- 5.1 (Підкреслити): 1 бал за підкреслення 3+ правильних елементів (освіченість / мови).
- 5.2 (Заповнити пропуск): 1 бал за правильне слово (“розкішними приняттями”).
- 5.3 (Вибір відповіді): 1 бал за правильний вибір В.
- 5.4 (Коротка відповідь): 2 бали (по 1 балу за кожен з двох методів: 1-тверда влада /воєнна відвага, 2-розкішні прийняття).
- 5.5 (Розгорнута відповідь - оцінка доказу):

3 бали: Чітка позиція (невичерпне / неабсолютно об’єктивне) + 2 релевантні аргументи про обмеженість джерела (погляд іноземця, фокус на старшині, можлива мета звіту тощо).

2 бали: Правильна позиція + 1 релевантний аргумент.

1 бал: Правильна позиція без аргументів або зі слабкими аргументами.

0 балів: Неправильна позиція або відсутність відповіді.

Завдання 6. Аналіз внутрішнього документа (Максимум: 3 бали)

Орієнтир:

- 6.1 (Суть скарги): 1 бал за коротку відповідь, що передає суть (надмірна панщина / утиски).
- 6.2 (Рішення щодо панщини): 1 бал за вказання норми “два дні на тиждень”.
- 6.3 (Покарання сотника): 1 бал за відповідь, що вказує на осуд / непохвалу без конфіскації села.

Завдання 8. Речовий доказ та його інтерпретація (Максимум: 3 бали)

Орієнтир:

- 8.1 (Напрями): 1 бал за два правильні напрями (церква / освіта).
- 8.2 (Стиль): 1 бал за правильний вибір В (Бароко).
- 8.3 (Значення): 1 бал за одну доречну причину (зміцнення авторитету, розвиток ідентичності, демонстрація могутності тощо).

Завдання 9. Реконструкція ключового епізоду (Максимум: 4 бали)

Орієнтир:

По 1 балу за кожну правильно вписану ключову фразу (або дуже близьку за змістом), що відповідає ілюстрації.

- Іл. 1 → Фраза з цитати А (“вибрати менше зло”)
- Іл. 2 → Фраза з цитати Г (“місто... Батурин у попелі обернулося”)
- Іл. 3 → Фраза з цитати Б (“зобов’язується обороняти Україну... війська”)
- Іл. 4 → Фраза з цитати В (“натиск москви був надто великий”)

Завдання 10. Фінальний аналіз та висновки розслідування (Максимум: 4 бали)

Орієнтир:

Орієнтовні правильні відповіді / Ключові ідеї:

10.1 (Мотиви):

- ☐ Порушення Петром І українських прав та вольностей (напр., втручання у внутрішні справи, використання козаків поза межами Гетьманщини, плани ліквідації автономії).

- ☐ Загроза поглинання Гетьманщини Річчю Посполитою у разі поразки Росії (претензії Станіслава Лещинського).
- ☐ Прагнення зберегти / розширити гетьманську владу та привілеї старшини.
- ☐ Надія на створення незалежної Української держави під протекторатом Швеції.

10.2 (Наслідки / Ризики):

- ☐ Жорстокі репресії з боку Петра I (знищення Батурина, Чортомлицької Січі, страти старшини).
- ☐ Розкол українського суспільства (частина підтримала Мазепу, частина – Петра I).
- ☐ Подальше обмеження / ліквідація автономії Гетьманщини Російською імперією.
- ☐ Поразка у Полтавській битві та вимушена еміграція гетьмана та його прихильників.

10.3 (Оцінка - Зрада / Спроба): Тут важлива аргументація учня.

- ☐ *Аргументи за “Спробу”:* діяв в інтересах збереження автономії / державності; реагував на порушення угод з боку царя; шукав сильнішого союзника проти Москви.
- ☐ *Аргументи за “Зраду”:* порушив присягу цареві; поставив під удар населення Гетьманщини; діяв в інтересах старшини, а не всього народу; його дії призвели до посилення російського тиску.

10.4 (Історичний урок):

- ☐ Важливість національної єдності в боротьбі за незалежність.
- ☐ Небезпека покладання на зовнішніх союзників без міцної внутрішньої основи.
- ☐ Необхідність захисту суверенітету та національних інтересів перед обличчям імперських амбіцій сусідів.
- ☐ Складність історичного вибору в умовах тиску з боку сильніших держав.

10.5 (Резюме): *Має бути узагальненням попередніх пунктів.* Наприклад: “Іван Мазепа – складна постать, яка прагнула зберегти українську державність в умовах тиску імперій. Його союз зі Швецією був ризикованим кроком, що мав трагічні наслідки, але водночас став символом боротьби за незалежність. Його діяльність як мецената сприяла розвитку української культури.”

Критерії оцінювання:

5 балів (Високий рівень):

- Надано чіткі, історично коректні та добре аргументовані відповіді на всі пункти (10.1-10.5).
- У п. 10.1 названо та глибоко пояснено щонайменше одну вагому причину союзу.
- У п. 10.2 чітко описано щонайменше один суттєвий негативний наслідок / ризик.
- Позиція в 10.3 однозначно сформульована та переконливо обґрунтована логічними аргументами (2 речення).
- Урок в 10.4 змістовний, доречний та чітко пов'язаний з історією Мазепи і сучасністю.
- Резюме (10.5) є логічним синтезом попереднього аналізу, містить власну узагальнену, зрілу оцінку постаті гетьмана (2-3 речення).
- Демонструє високий рівень аналізу, синтезу та оцінювання.

4 бали (Достатній рівень):

- Надано відповіді на всі або майже всі (4 з 5) пункти здебільшого правильно.
- Аргументація присутня, але може бути менш розгорнутою чи переконливою в одному з пунктів (напр., в 10.3 або 10.4).
- У п. 10.1 названо причину, пояснення може бути дещо поверховим.
- У п. 10.2 описано наслідок, можливо, без глибокого аналізу.
- Позиція в 10.3 сформульована, але аргументація може бути менш чіткою.
- Урок (10.4) доречний, але зв'язок із сучасністю може бути менш очевидним.
- Резюме (10.5) присутнє і загалом логічне, але може бути менш синтетичним.
- Можливі незначні історичні неточності. Демонструє добре розуміння та аналіз.

3 бали (Середній рівень):

- Надано відповіді на більшість пунктів (3 з 5) переважно правильно.

- Аргументація слабка або відсутня в деяких пунктах.
- Може правильно назвати причину (10.1) та наслідок (10.2), але пояснення поверхові або відсутні.
- Позиція в 10.3 може бути нечітко сформульована або не аргументована.
- Урок (10.4) та/або резюме (10.5) можуть бути відсутні або сформульовані дуже загально, слабо пов'язані з аналізом.
- Присутні деякі історичні неточності. Демонструє базове розуміння теми.

2 бали (Початково-середній рівень):

- Надано відповіді приблизно на половину пунктів (2 з 5).
- Відповіді поверхові, фрагментарні, містять суттєві історичні помилки.
- Аргументація практично відсутня.
- Учень може назвати, наприклад, лише причину або лише висловити свою думку без обґрунтування.
- Інші компоненти (наслідки, урок, резюме) ймовірно відсутні.

1 бал (Початковий рівень):

- Надано фрагментарну відповідь лише на 1 пункт, АБО зроблено спробу відповісти на кілька пунктів, але відповіді переважно неправильні, нелогічні або не стосуються теми.
- Демонструє мінімальне розуміння завдання.

0 балів:

- Відповідь відсутня, АБО жодна частина відповіді не є правильною чи доречною.

Важливо!

За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів.

Розподіл балів за відповіді згідно з групами результатів наведено в таблиці.

Завдання	Ключ / Опис відповіді	Макс. бал	ГР1	ГР2	ГР3	Коментарі	ГР 1	ГР 2	ГР 3	Загальний бал учня
1	Б	1	1			[9 ГІО 1.1.2]				
2	В→А→Г→Б	3	3			[9 ГІО 1.1.2-1]				
3	1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А	3	1	2		[9 ГІО 2.1.1-1], [9 ГІО 3.2.1]				
4	А	1	1			[9 ГІО 1.3.2-1]				
5.1	Підкреслені 3+ слова	1		1		[9 ГІО 3.2.1-1]				
5.2	"розкішними прийняттями"	1		1		[9 ГІО 3.2.1-1]				
5.3	В	1		1		[9 ГІО 3.2.1-2]				
5.4	2 методи (влада/відвага, прийняття)	2		2		[9 ГІО 3.2.1-3]				
5.5	Оцінка джерела + 2 аргументи	3			3	[9 ГІО 3.3.1]				

6.1	Суть скарги	1		1		[9 ГІО 3.2.1]				
6.2	Рішення про панщину	1		1		[9 ГІО 3.2.1]				
6.3	Покарання сотника	1		1		[9 ГІО 3.2.1], [9 ГІО 1.2.3]				
7.1	Б	1		1		[9 ГІО 3.2.1-4]				
8.1	2 напрями (церква, освіта)	1		1		[9 ГІО 3.2.2-1]				
8.2	В (Бароко)	1		1		[9 ГІО 3.2.2-1]				
8.3	1 причина значення політики	1		1	1	[9 ГІО 3.2.2-1], [9 ГІО 4.1.2-1]				
9	4 вписані фрази	4		4		[9 ГІО 3.2.1-3], [9 ГІО 3.2.2-1]				
10	Аналітична записка	5		2	3	[9 ГІО 4.3.2-1], [9 ГІО 4.1.3], [9 ГІО 6.1.3-1]				
Разом		32	6	20	6					

Шкала переведення балів (Максимум 32 бали)

Кількість набраних балів	Рівень навчальних досягнень	Оцінка за 12-бальною шкалою
1 - 2	Початковий	1
3 - 4	Початковий	2
5 - 6	Початковий	3
7 - 8	Середній	4
9 - 11	Середній	5
12 - 14	Середній	6
15 - 17	Достатній	7
18 - 20	Достатній	8
21 - 23	Достатній	9
24 - 27	Високий	10
28 - 30	Високий	11
31-32	Високий	12